

احوال شخصیه در فقه شیعه و حقوق مدنی

نویسند: حسین علوی پور

دانشجوی کارشناسی ارشد حقوق خصوصی آباءه

چکیده

احوال شخصی یا شخصیه اموری است که وضع و حالت شخص را در خانواده و کشور بیان می کند و معلوم می دارد که شخص؛ بیگانه، مرد یا زن، صغیر یا کبیر، مجرد یا متأهل، و مانند آن است. مصادیقی که برای «احوال شخصیه» در حقوق ایران می توان در نظر گرفت، مستفاد قوانینی چون ماده ۶ و ۷ قانون مدنی و اصل های ۱۲ و ۱۳ قانون اساسی و ماده واحده اجازه رعایت احوال شخصیه ایرانیان غیر شیعه می باشد که در آنها اموری از قبیل؛ نکاح، طلاق، ارث، وصیت، اهلیت و فرزند خواندگی به عنوان مصادیق «احوال شخصیه» تعیین گردیده اند. احوال شخصیه در حقوق داخلی و بین الملل خصوصی ایران دارای اهمیت زیادی است؛ زیرا از لحاظ حقوق داخلی فقط احوال شخصیه ایرانیان شیعه تابع قانون مدنی ایران است و احوال شخصیه سایر ایرانیان غیر شیعه تابع مقررات مذهبی می باشد. از لحاظ حقوق بین الملل خصوصی نیز، طبق ماده ۷ قانون مدنی، اتباع خارجه مقیم ایران از حیث احوال شخصیه تابع قانون دولت متبوع خود می باشند. با وجود این، نظریات حقوقدانان یا دکتربین حقوقی ایران درباره مفهوم و قلمرو موضوعی آن، یعنی این که کدام موضوعات از جمله مسائل مربوط به احوال شخصیه محسوب می شوند، باهم اختلاف دارند. لذا، لازم است مفهوم احوال شخصیه و موضوعات مرتبط با آن روشن شود. امکان برخورداری از حقوق فردی و برقراری روابط با اشخاص حقیقی و حقوقی در قلمرو حقوق خصوصی برای بیگانگان جز در موارد خاص مجاز شناخته شده است.

واژگان کلیدی: احوال شخصیه، حقوق ایران، فقه شیعه، قانون مدنی